

بَسا نَم راک ی ه ن و م ن

ن ا د ن ز ر ف ی ر ا ذ گ م ا ن .۱

ردام و ردپ: دشاب مه هداس هک ییاهلاثم؛ هن ای دیدن سپیم دینی بب منکیم ضرع ار اهلاثم یضعب هچب مسا دنیوگیم یتقو. «دیز» طفل اب؛ مراد راک مسا اب آفرص نم. دنراذگیم دیز ار ناشهچب مسا دینک لیلحت ار ردام و ردپ نهذ، دشاب «دیز» ام

می تشاذگ مسا دی آیم نوریب ردپ ناهد زا و تسا ردپ نهذ رد هک ی «دیز» دنیوگیم (فل) شمادک؟ تسا ردام نهذ رد هک ی «دیز» ای؟ هچب یارب

هب، لاثم نی، «دیز» طفل یعیبط؟ می راذگیم مسا هچب یارب هک ی دیز نآ تسیچ سپ، مادکچه هک میراد یزیچ کی ام، دمهفیم عیرس دنکیم، نهذ فیطلت هک ره. تسایا هداس لاثم یلیخ م نامگ نآ؛ میراد اچنی لکشم کی یلو. درادن اهنای و ردام، ردپ نهذ هب مه یطبر. تسا «دیز» طفل، نآ اما. تسین نهذ کی هب دنب هک تسا تسرد. تسا طوبرم همه نهذ هب طفل نی هک تسا نی لکشم هک میدیم هف هزادنا نی آلعف. یراذگمان هن و میراد ی دیز طفل هن رگید، مینک وحم ار ناهذا ی همه رگا. تسا «دیز» طفل یعیبط؛ تسا وا نهذ رد هک تسا ی دیز هن، دننکیم وا یارب یراذگمان هک ی «دیز».

دیز؟ قادنق رد دیز؟ دیز مادک یارب، می تشاذگ «دیز» ار نام هچب مسا دنیوگیم نآ (ا) ب؟ دیتشاذگ «دیز» ار شمس، دیز مادک؟ هل اس ۲۰ دیز؟ هل اس کی

هّی صخش تعیبط، دیز هب امسم ینعی نی، مادک چه و همه یارب، مادک چه دیوگب دیاب مه اچ نی تعیبط زا عاعش کی، قادنق رد دیز، دیز ی دوجو یاعاعش و اهنامز و اهناکم و تالاح هن؛ تسا دیز یتقو تسا نی ردام و ردپ زاکترا و تسا تعیبط زا عاعش کی مه هل اس ۸۰ دیز. تسا دیز هّی صخش یهچب. تسین قادنق رد یهچب، هیلا راشم، نم یهچب نی دنیوگیم و دنراذگیم دیز ار ناشهچب مسا ار قادنق رد یهچب مسا میوگب رگا اذل و. تسا ی صخش تعیبط هب اهنآ یهراش اّح حصم، قادنق رد همادا نی هکنی هن؛ تسامسم آعقاو دش هل اس ۹۰ هک مه یتقو هچب نی، هن دیوگیم تشاذگ دیز. هّی صخش تعیبط میوگیم ار نی، دنک ادپ.

ای؟ دروخیم شوج دیز یجراخ درف اب دیز طفل درف امش نهذ رد، درگی می تروص هی مست نی یتقو نآ (ا) ب تعیبط؟ دروخیم شوج مه هب مادک امش نهذ رد؟ دروخیم شوج دیز یعیبط اب دیز طفل یعیبط تعیبط.

قداص مه ورمع رسپ دیز رب. دنراذگب، رگب رسپ دیز رب ار مسا نی دن تساوخی م نآ (ج) یراذگمان دنراد ناشدوخ هچب یارب هک ی دیز نی ای آ تسا یعیبط رگا؟ تسین ای تسا؟ تسا هتشاذگ شدوخ هچب یارب مه ورمع هک تسا ی «دیز» یعیبط طفل نامه، دننکیم

درداد یعیبط ات ود، دیز طفل ای آ؟ تسا یلک روطچ سپ، دن تسین یکی رگا

؟ درک درف ار اه نآ صخشت ای آ؟ دم آ اچک زا شن دوبات ات ود نی، دراد یعیبط ات ود رگا

دی ز طفلی عیبط یارب صصختلا هب ام نآ؛ دیرک هفاضا وا هب هک یزیچ نآ مینیب میه اوخیم دنا هتساوخن هک ردام و ردپ، تسا دیز طفلی عیبط ات ود نآلا دیوگیم امش؟ یئزج ای تسا یلک مه هیاسمه ردام و ردپ. دنا هتشا دگ دیز ار ناشدوخ هچب مسا؛ دیز دنیوگب هیاسمه یهچب هب ود ره هک دیز طفلی عیبط ای تسا یلک دیز طفلی عیبط. دنتشاذگ دیز ار ناشهچب یمن قدص هیاسمه رسپ دیز رب ارج. تسه مه یلک، تسا دحاو هک دیز طفلی عیبط دوخ. دندرا دگیم هب رگا. دوش یم یفاضا یئزج دیوگیم؟ دندک یمن قدص وا رب هک دندرک راک هچ یلک نیا اب؟ دندک تسین مه درف و، دوش یم درف، دندرک شدنب درف.

لاثم و عیابط، یئزج، یلک نیب هک ییاهه طبار؛ ام نهذ یه دودحم رد، دهدیم ماجنا ام نهذ هک ییاهراک هاگن نیا ردآ لعف. دنتسه مه کی دزن ام لقع تاکردم اب، ام رعاشم تاکردم؛ دندک یم رارق رب اه نیا نسح هک دینک ادج ناهذا رد ار اه نیا، بوخ یاهلاؤس اب دیاب امش. دنتسه مه هب هتشفغآ همه یعمج ار شاهنومن کی نآلا هک دندرک حرطم رگیدی اهاج، لوصا رد املع هک ییاهلاؤس. ملعلا فصن لاؤسلا ممتفگ.

یْلح همالْع «دعاوق» باتک.۲

تسا همالْع باتک، «دعاوق» دیوگیم؛ دیراد نشور زاکترا امش، تسا «دعاوق» باتک رگیدی لاثم کی.

ادع ربگا و؟ تسا «دعاوق»، نآ هتشون همالْع دوخ تسد هب لّوا هک یاهخسن نآ ایآ (فل)؟ تسین دعاوق باتک، تسا دعاوق باتک هیبش رگیدی، دیرک خاسن تسا امش

نوریب ناشتسد ریز زا هک یاهخسن نآ میوگب مه اوخیم، تسا همالْع باتک «دعاوق» میوگیم هک نم پاچ کی نیا دیوگیم. دهدیم ناشن ار شدوخ اهپاچ رد. دراد شدوخ یارب درجم تّیوه کی، هرکذت؛ دمآ. تسا هرکذت باتک.

نآ یور همالْع تسد هک یظافلا صخش، هدش لیکشت نآ زا هرکذت هک یظافلا هک تسا نیا هتکن ظافلا تعیبط، تسا هرکذت عّزج هک نآ اما، دنتشون صخش همالْع، تسین، تسا هتشون هگرب تسا.

امش رگا؟ هن ای تسا هدش وح، «دعاوق» باتک ایآ، دناروسب ار شیههخسن مامت و دیابی بېم ربگا ییوگب و ینک هب ساجم، ینیشنب رفج ملع اب هیلع هللا ناوضر ییاهب خیش موحرم ربعت هب. تسا باتک نامه، باتک نیا دیوگیم؛ [1]دوب نیا، تخوس شاهمه و دندز بېم هک یباتک.

حضاو نم لاوس؛ میسرپ یم لاؤس زاب، تعیبط هن؛ تسا تدحو رایعم، درف رمتسم دوجو دیوگیم تسا:

هخسن کی ناشه دازاقآ نیققحملا رخف، دنتشون ار دعاوق باتک یهخسن، همالْع یتقو (ب ای تسا دوجو ات ود؟ تسا رمتسم دوجو، ود نیا کی مادک دندرا دیارب ناشدوخ یارب مه؟ تساود نیا کی مادک، رمتسم دوجو. تسا وا زا هخسن ات ود؟ تسا دوجو کی

و یلاجم رد روهظ و نامز رتسب رد رارمتسا لباق درجم دوجوم کی آقیقد ناتزاکترا اب امش نآلا. دیتشادنرب تسد ناتفرح زا امش، نم لاؤس نیا اب اذل و دیتفرگ رطن رد ار فلتخم یاههخسن یهخسن ای همالْع یهخسن ییوگیم هک نیا اما. رمتسم دوجو ممتفگ، مدیمهف یزیچ کی نم دیوگیم هکلب تسین دوجو درف، دارم هک دوش یم صخش ناتیارب، تسا دوجو شمادک، نیققحملا رخف تسا تعیبط.

یارب یلو. دنداردوخ رب فعض زا ؛دنتسین ضحم. دّرجم. یاهلاثم ،مینزیم نآلا هک ییاهلاثم نی
تسا بوخ هار یادتبا

یاه لاثم یریگی پ:لوا لصف بسانم

رشرع تالوقم

لباقم؛دنتسه چراخ رد دیوگیم هک دراد کرد نآ زا ام نهذ هک ییاهنآ-ار تالوقم ،وطسرا نامز زا
؛تسا بّسن عّزج اه نآ زا دروم ۷ ،میتسه دلب مه مه [2]دندرک میسقت مسق ۱۰ هب -تای رابتعا
،سانش رهوجّسح ام میوگیم ،نآ دروم رد هک ،تسا رهوج شایکی اما . دراد ار شدوخ هاگتسد ،بّسن
[3]دندک کرد ار رهوج هک میرادن

ضرع؛تسا «هدنام یقاب هچ ره» اساسا شفیعت ، تّیفیک . مک و فیک :دنامیم یقاب اجنیا دروم ود
هک دنام شرخآ هچ ره ،میتفگ مه ار تمسق ،میتفگ ار تبسن [4]هبسننلا ال و همسقلال لبقی ال
ره :تسا یبلس ،فیعت ؟تسیچ الاج . میوگیم فیک ار نیا ،تبسن هن دنکیم لوبق تمسق هن
هک کیسالک یاهثحب رطن زا هک هچنآ ،تسا روطنیا هک مه فیک اضف نیا رد [5]دنام هسیک هت هچ
تسا «مک» ،دراد تیمها رایسب مینک یدنبهتسد میه اوخب

نیرتهب هاگیاج؛ «مک» هلوقم اه لاثم

میسرب دارفا هب هکنیا یارب دنزیم لپ ار یّلکرتالوقعم نیا :تسا نیا دراد هک یتصوصخ ،«مک»
نیرتقیقد ،اهلاثم نیرتهب ،مینکب یدنبهتسد ار اه لاثم میه اوخب رگا ام اذل . سوسحم قیداصم و
مینک باختنا «مک» زا دیاب ار لّوا هدر و یتسدردم یاهلاثم

مک عاونا

:تسا عون ۳ مه «مک»

لصفنمّ مک

سّراق لصتمّ مک

[6]. راق ریغ لصتم مک

مینیکی م باختنا لصفنم مک زا هک ار ییاهلatham ام .دهاوخی م یرتهدی زرو و رتیوق نهذ ،لصفنم مک دنراد کیسالك یهدی زرو نهذ ،دندناوخ سرد رتشیب هک یناسک یارب میراذگب دیاب

.تسا نامز یاضف ردآقیقد ،راق ریغ لصتم مک ؛تسا رتنییاپ شا هچرد یلیخ ،راق ریغ لصتم مک ،راق ریغ لصتم مک دیوگی م یتقو امش .تسا عیابط دارفا یاضف رد ،تسا نالیس یاضف رد و تسا زیگنابیسا اما ،تسا نیرتیستد مد شیاهلatham نیاربانب .دیداد ششوج تکرخ اب ینعی .تسین بوخ راق ریغ لصتم مک زا ییاهلatham ،دورب شیب ثحابم هکنیا یارب ادتبا

لصفنم مک هب دعب ات تسا عورش لحم هک دنامی م یارب هک نآ ،رشرع تالوقم زا نیاربانب ار ناتفرح هکنیا یارب یملع یاهلatham رد هک ییاهلatham نیرتهب ؛تسا راق لصتم مک ،میسرب .تسا راق لصتم مک زا ،دیهدب لاقتنا بطاخم هب حضاو دیهاوخ

کرحتم هن؛راق لصتم مک

هک [7]شکیمانید ثحب نآ ،تکرخ .میریگن ضرغ نآ رد ار تکرخ هک تسا نآ ،راق لصتم مک ٔتبالا

[9]کیتامنیس .تسا [8]کیناکم یارب ،تسین تایضای ثحابم یارب ؛چهه تسا تکرخ تلغ

.تسین عورش یارب یبوخ هاگتساخ میوگی م زاب ،[10]دراد یسدنه هغبصافرص هک مه تکرخ هک ار هچنآ هکنیا یارب الغف .تسا دعب یارب ،دراد بوخ یاهلatham ،تسا بوخ دعب لحارم یارب .تسا رتهب یلیخ راق لصتم مک مینک نایب میهاوخی م

کی راکدوخ رس ،دادم رس اب دیروبجم دینکی م مسر ثلثم یتقو ،دینک مسر ثلثم کی دنیوگی م ثلثم سکع هک یره م کی اما .دینکی م مسر ندیشک اب دیراد .یدعب طخ ،یدعب طخ ،دیشکب طخ .راق لصتم .میوگب مهاوخی م نم هک تسا یزیچ نامه نیا ،ذغاک یور دینزیم ار رهم نیا ،تسا شوریو شمسر ملق دنداود اب ،ندرک مسر اب هک یثلثم اب دراد قرف ،دینکی م شداچیا رهم اب هک یثلثم لصتم مک .دوشب ادج اچنیا همه مهاوخی م .مرادن یفرح ،تسا بوخ مه نآ .تسا نآ رد تکرخ هک دینکی م کی .دینکی م راتفر روطنیا م نامگ هب اعون نهذ .تساجکی ؛هدماین دیدپ اهنیا تکرخ اب ینعی ،راق کی طخهراپ کی ،ناهذا عون م نامگ هب ،دینک هفاضا نآ هب تناس کی ،دیریگب رظن رد یتناس هذ طخ راک ات ود .دسرب ۱۱ هب تکرخ اب دناشکب ار هطقن هذ هطقن زا دیآیم .دراذگی م شرانک یتناس اب ،دینکی م راتفر یبیکرت نهذ .دنابسچیم یتناس هذ رانک یتناس کی طخهراپ کی .تسا ینهذ نیا دیوگب و دنک هفاضا ار طخ دناشکب هذ هطقن زا هک راق ریغ اب هن ،دینکی م هلماعم راق لصتم مک .دیسر ۱۱ هطقن هب تفر و درک تکرخ هطقن

یارب مملع نیرتهب؛هسدنه اه لatham نتفای

یاهلatham .دوشیم هسدنه مملع ؟دوشیم یملع هچ ،مملع نیرتهب دینک لوبق ار نم ضرع نیا رگا سپ رتیوق ،تسا رتشیب شدیرجت ،یضای یاهلatham .تسا رتهب یضای و یباسح یاهلatham زا یسدنه

یه طقن یارب تسرا ملع نیرتابیز، هسندنه ملع. دشاب هدرک راک هک ده اوخیم ییاهنه ذیلو، تسرا دراد یخزرب دُرجت نوچ. عورش

یرطن تمکح رد تایضایر هاگیاج

تایضایر، تایهلا: تسرا شخب هس یرطن تمکح دنیوگیم. دنراد لبق زا یدنبمی سقت کی امکح نیبانیب تایضایر. تسرا یدامام، تایعیبط، تسرا یدام ریغامام، تایهلا. [11] تایعیبط یبلطم نینچ نیا. تسرا هدام لد رد شققحت اما؛ تسرا یدام ریغ، شلئاسم، شمهف، شکرد. تسرا [12]. دسرب رس بوخ ات دراد زاین مه یمئامض هک دنتفگیم

رتکیدزن سح هب؟ تسرا روطچ هسندنه ملع، تایضایر رد. مدرک یدنبهتسد نآلا مه تایضایر رد امش هسندنه ملع لد زا، تسرا تاسوسحم هب و لایخ هوق هب ام سنا و تسرا کیدزن سح هب نوچ. تسرا «لوقعم» یالجم هک یلصفنم لاثم اب و تالوقعم اب، یناعم اب ار دارفآ الماک دینزب لپ دیناوتیم یلک هن؛ تسرا نیبانیب. ده دیم امش تسد هب لصفنم لاثم، هسندنه ملع. دینک انشآ، دنتسه ام و تارصبم و تاسوسحم اب نوچ ناهذا، دینک عورش راق لصتمم مک زا امش یتقو. یئج هن و تسرا دریگیم ار امش دوصقم دوز یلیخ تسرا سونام تاسوملم

هسندنه ملع تیمها

تسرا قیقد، تسرا یباج رایسب ملع مه شملع. [13] تسرا مولع نیرتیمی دق زا هسندنه ملع [14] تسرا هزادنا برعم دنیوگیم هسندنه. تسرا هتشون شیارب رشب، لاس نارازه زا یبوخ یاهباتک. یریگ هزادنا ینعی (metry) و نیمز ینعی (Geo)، (Geometry) یرتموئژ دنیوگیم هک اهنآ ای

یحاسم، دینکب یزرواشک دنتساوخیم هک ار اهنیمز. تسرا هدوب لین لحاس زا هسندنه هاگتساخ رشب هک تسرا یملع یلو. هدوب نیمز یریگ هزادنا زا، هسندنه لصا. دندرک یم نیمز یریگ هزادنا، نیمز ملعتی مل نم؛ تسره هک مه نوطالفا فورعم ترابع. تسرا حضاو شیهالاثم، دنکیم شکرد یتحار هب. تسین مظنم روط نیا نهذ، دینادن هسندنه ات دیوگب هتساوخیم. [15] هسردم لآ نلخدی ال هسندنهلا دندوب هتشون [16] هسردم یارب

لئاسو بحاص یسندنه تیصخش

ثحابم نیا ای آمیتفگ یم، [17] میدوب هدرک عورش هسندنه هثحابم کی یثلا و ایتلا دعب ام عاجرا هجاوخ سدیلقا لوصا ریرحت هب هک مدید [18] دصاقم لاعماج رد دعب؟ تسین ای تسه یگب لط؟ هسندنه هب عاجرا و یهوق بباتک؛ [19] دنهدیم

لاح حرش هب نم یتقو. میدرکیم ینیشن بقع میتشاد هک یلهج نآ زا ام هک دوب ییاهماگ اه نیا میارب هک یمآگ نیرخآ، تسین نیا متفگیم لّوا؛ دوب روآتهب میارب، مدیسر لئاسو بحاص موحرم لاح حرش رد لمآلا لم رد لئاسو بحاص موحرم هک دوب نیا، هسندنه اب طابترارد یاهلهج نآ زا دش یط

ناشتافلؤم نمض رد دعب ،متشون ار اهباتک نیا متسه ینالف نم ؛دنیوگیم [20]ناشدوخ لوصا یف هموطنم و ،مالسلا مهیلع تیبالا لها حئادم یف هموطنم ؛مراد هموطنم ات ود دنیوگیم [21]هسدنهل.

باتک رد تسایتقو کی ،تسا هتفگ یرعش و هدوب یناوج ینامز کی مییوگیم یسک کی الاح رخآ ات .دنتفگ باسح یور ار هموطنم دوشیم مولعم ؛دنیوگیم ار نیا ،ناشدوخ لاح حرش رد ناشدوخ رد ؟تسین ای تسه شاهخن ایآ هک مینیبب میتفر دعب .تسا بوخ هکنیا رد دنوب صرق مه [22]دش ادپ لئاسو بحاص دوخ طخ هب یلاع pdf هخسن کی تنرتنیا.

ناشیا هک یبالاطم نآ اب هک تسین یملع کی ملع نیا دنیبیم هدوب ثدحم ناشیا هکنیا اب ،روطنم دشاب هتشاد تافانم ،هتشاذگ هیامرس شیارب رمع کی و هدوب شلابند.

سیدیلقا لوصا ریرحت

تسا [23]سیدیلقا لوصا ریرحت ،هتفر اهزوح زا هنافساتم هک بوخ رایسب یاهباتک زا یکی.

راک طقف .دینادب ردق ار نآمه و متشه ،متفه یهلاقم ،[24]دراد هلاقم ات ۱۵ سیدیلقا لوصا .مشش هلاقم ات یلوا هلاقم زا ،هدرک عورش لصتم مک زا لّوا هک تسا نیا هدرک سیدیلقا هک یبیجع مک تبون هدش الاح ،هدیسر متفه یهلاقم هب یتقو .تسا هدرک هدافتسا بیاجع ،لصتم مک زا مک یهلاقم ات ۶ رد هک یبالاطم نآ هب یاکّتا اب ،ددع رد (۹ و ۸ و ۷ هلاقم) .هتفر ددع غارس .لصفنم دادعا هیرطنّج رد هتبالا .دنکیم هماگنه دوب هتفگ ،راق لصتم

گنگ ددع ،ایوگ ددع مییوگیم نالا ام - قطنّم و گنگّطخ غارس دیآیم مهد هلاقم رد مه دعب هتبالا ناترطن .مصالا طخال ،قطنّملا طخال دیوگیم .دنکیم هدایپ طخّدوخ یور ار ایوگ و گنگ ،ناشیا نیرتهب زا یکی ،تسه و اباتکّلک رد ،دینک ادپ دیناوتیم هک ییاهلاثم زا رایسب دشاب لد زا ینعی ؛طوطخ هب یاکّتا اب دنکیم حرطم ار دادعا هیرطن هک تسا ۹ و ۸ و ۷ هلاقم رد شیاهاج یارب ،دینادب ار شردق .دنکیم تابثا هک یبیرغ و بیجع نیهارب و هدرّوا رد ار دادعا هیرطن هسدنه بوخ یاهلاثم و دننک رکف دنهواخب نایاقآ هک اهدعب یارب میوگیم ار نیا .تسا مهم یلیخ اهلاثم دننک ادپ.

ترهش ضحم ،ضیبا رفج و عماج رفج زا تسا روهشم هچ نآ و ؛دینامرف یم یسلجم یقت دمحم موحرّم [1] رغص رد متشاد ار ود ره ریقح نیا و ،ماهیدنش مزج ناونعب یملاع زا هن و ماهیدی ثیدیج رد هن ؛تسا ةمحر دمحم نیدلآ اهب خیش رگم درکن نآ ملع یوعد یسک متفر نامز نآ ءاملع همه تمدخ هب و نس رفج زا ار همالع دعاوق نم تفگ هک نآ ات ،اههتشذگ زا مراد ربخ هلمجلا یف نم تفگ هک هیلع هللا رفج نیا رد نآ تاملك لك هک دینادیم ناونع نآ هب هک مدرک ضرع هدنب ،درک مناوتیم جارختسا عماج رگید ناونعب دنادیم سکمه ار ینعم نیا هک دنومرف باوج رد ،دوشیم دعاوق دینک عمج نوچ و تسه حرش هب روهشم ینارقبحاص عماول) .ملعی یلاعت هللا و دنومرفن مدومن رایسب یعس و ،منادیم (۴۱-۴۰ ص ؛ 1 ج ؛ هقیف

هناگ هد ماسقا نایب هب نآ رد هک دراد تالوقملا نامه ای ایروغیطاق ناونع اب یباتک و طسرا [2] یلع ام و «رهوج» یلع ام لیدی دقف ،الصأ فیلأت ریغب لاقث یثلا نم لك ؛تسا هتخادرپ تالوقم

«عوضوم» ىلع امإ و «ىتم» ىلع امإ و ، «نيأ» ىلع امإ و «ةفاضإ» ىلع امإ و «فيك» ىلع امإ و «مك» (۳۵ ص، ۱ ج، و ط س ر ا ق ط ن م). «لعفني» ىلع امإ و «لعفي» ىلع امإ و «هل نوکي نأ» ىلع امإ و

هلحرملا، همكحل (هياهن) رهوج وه امب رهوجل لاني سح ال و - ىضرضعلا تايهاملا إلساوحلا كرتت ال [3] (۲۴۵ ص، ثلثال لصفلا، هرشع هيداحلا)

و ءدحولأ نع ازارتحا ءمسق ال وأ دازي دق و ، ءبسن وأ ءمسق هتاذل ىضتقي ال ضرع وه: فيكلا يف [4] هتاذل ءبسن ال و ءمسق ىضتقت ال ءراق ءئيه ءنأب ءامدقل همسر (۲۱۹ ص، دصاقملا حرش) ءطقنلا و ءكرحلا ءراق ءئيه مهلوقب جرخف لحمل يف ءتباثلا ءراقلاب دارملا و ، ضرعلا ىنعمب ءئيهلا و ضارعألا يقاب ءبسن ال و مهلوقب و ، مكل ءمسق ىضتقت ال مهلوقب و ، لءافنالا و لعفل و نامزلا (۱۳۹۴ ص، ۲ ج، مولعلل و نونفلا تاحالطصا فاشك) ءيبسنلا

رهاظ وه و سنج امل روصتي ال ذإ ، ءصقانلا موسرلا ىوس ءيلءال سانجألا فيرعت ىلإ قيرط ال [5] فرعي ال ىلقع لامتحا درجم ال صف امهنم الك نوکيل نيي و استملا نيرمألا نم بكرتلا نأل و مل و . نيي و استملا نيرمألا نم بيكرتلا ءافتنا ي . هئافتنا ىلع ءالءلا ماقت امبر لب ، هققحت ضارعألا و مكلل ءريءملا و ءيضرعلا نم بكرملا ىوس ءلماش همزال ءصاخ فيكلل رفظي نأل ءلاهجل و ءفرعملا يف هي و اسني امب ءيشلل افيرعت ناك اهب فيرعتلا نأ ال ءيبسنلا ءيبسنلا ضارعألا و مكلل نم لك ركذ نع اولدءف ضعبلا نم ىلجأ اهضعب سيل ءيلءال سانجألا ىلع هروصت فقوتي ال و ، ءمسق هتاذل ىضتقي ال ضرع وه : اولاق و ، ىلجأ يه يتلا هتصاخ ركذ ىلإ داز ضارعألا نم ءدحولأ و ءطقنلا لعج نم و ، ءيبسنلا ضارعألا و مكلل و رهوجل جرخف ، هريغ روصت و تاذلاب ءمسقاللا و ءمسقلا ءاضتقا مدع اوديقي و ، امهنع ازارتحا ، ءمسقاللا ءاضتقا مدعديقي ءمسقاللا و ءمسقلا ىضتقي ثيح ، طيسبلا و بكرملا ملعلل فيرعتلا نع جرخي الئل ءيلؤلألا نومضم نيا هب كى دزن ىت رابع زىن نىهلأتمل اردص (۲۲۰-۲۱۹ ص، دصاقملا حرش). قلعلملا ىلإ ارطن (۵۸-۵۹ ص، ۴ ج، هعبرالا رافسالا حرش يف هي لءاعلملا همكحل) دراد

نأ نكمي يذلا مكلل وه لصتملا و لصفنملا و لصتملا ىلإ ايلوأماسقنا مكلل مسقني [6] عجل ءيادب لعجي نأ نكمي يذلا وه كرتشملا دحلأ و ءكرتشم دودح ىلعل ىقالتت ءانجأ هي ف ضرعي طسوتملا مسقلا نإف ءانجأ ءثالث ىلإ هماسقنا صرف اذإ طخلالك رخلأ ءياهن لعجي نأ نكمي امك اذ طخلأ و ادحاو امسق نامسقل نوکي ف هل ءياهن و نيبناجلا نم لك ءيادب لعجي نأ نكمي .

ددعلا وه و لصتملا فالخ لصفنملا و ءياهنلا ريغ ىلإ ماسقنال لبقي امب اضيأ لصتملا فرع و ءسمخلأ نإف كرتشم دح اهنبي سيل و لعفلأب ءانجأ ىلإ مسقنم هناف دحاولا رركت نم لصاحلا جراخ نم وأ ءعبرأ تناك ءانجألا نم كرتشم دح امهنبي ناك نإف ءثالث و نيثا ىلإ مسق اذإ الثم . ءتس تناك .

لعفلأب ءانجألا عمتمجملا تباثلا وه راقلا و راق ريغ و راق نيمسق ىلإ مسقني لصتملا و هنم عجل لك نإف - نامزلالك لعفلأب ءصورفملا هؤانجأ عمتمجي ال يذلا وه راقلا ريغ و حطسلالك هياهن) هتوق عمات ال ءيشلا ءيلءف ذإ لعفلأب ناعمتمجي الف يلاتلا عجلل ءوق لعفلأب (۱۱۱-۱۱۰ ص، عساتلا لصفلا، هسداسلا هلحرملا، همكحل)

و **كىناكم** زا ياهاش و تساهدش هتفرگ ىسانشتكرح ىنعم هب نىتال هژاو زا (Dynamique) [7] كمك هب تكرح ىسررب قيقدي نايب هب و تكرح لىالد هءلاطم و ثحب هب هك تسا **ىسندنهم مولع** (ايدپ ىكى و تىاس). دزاديرپ ىم طوبرم نىناوق و اهورى

و هدام تاکرح هغل اطم هب هک تسا کیزیف یاههخاش زا یکی (Mécanique) (یوسنارف هب کی ناکم [8] (ایدپ یکی و تیاس). دنکی م مادقا دوشیم تاکرح نآ ثعاب هک ییاهورین

یانعم هب (kinein ای ؟؟؟؟ ینانوی هژاو زا (cinématique: یوسنارف هب کی شبنج ای کی تامن نیس [9] زا یهورگ) اهناماس و ماسجا تکرح هک تسا کی سالک کی ناکم شناد زا یاهخاش، ندرک تکرح، ندیبنج تلح زا کی تامن نیس شخب رد. دنکی م یسررب تکرح لماع یاهورین نتفرگرظن رد نودب ار (ماسجا شخب و دوشیم یسررب نآ هدنکداجا لماع هب هجوت نودب تکرح و دیآیمن نایم هب یثحب تکرح (نامه). دراد یسدنه هبنج رتشیب، تکرح

زارق لیلحت و هیجت دروم ماسجا تکرح نآ رد هک کی سالک کی ناکم یلک روطب، تفگ ناوتیم [10] ی شخب تکرح تلح زا کی تامن نیس شخب رد. تسا کی مانی و کی تامن نیس تمسق ود لماش، دریگیم رد نیاربانب. دوشیم یسررب نآ هدنکداجا لماع هب هجوت نودب تکرح و دیآیمن نایم هب زارق هجوت دروم تکرح یاه تلح کی مانی رد اما. دراد یسدنه هبنج، رتشیب ثحب، تکرح کی تامن نیس دوشیم صرف اهنآ زا رثاتم و دوخ فارطا طیحم اب طاب ترا رد هراومه مسج ای هرذ ره ینعی. دنریگیم رب نیعم مرج اب ی مسج، دینک صرف لاثم ناو نع هب. دهدی م زارق ریثات تحت ار تکرح فارطا طیحم فارطا یاه طیحم زا یکی ناو نع هب یقفا حطس لاثم نیار رد. تسا شزغل لاح رد یقفا حطس کی یور (دشر همانشناد تیاس). دنکی م تمواقم مسج تکرح لباقم رد کاکطصا یورین لامعا اب مسج

نأ و.ةهلإلا و ،ةيميلعلتلا و ،ةيعيبطلا :يه ةثالث ماسقأ يف ةرصحنم ةيرطنلأا نأ ركذ و [11] اهل ضرعت يتلا ضراوعلل نع اهثحب و ،ةنكاس و ةكرحتم يه ام ةهج نم ماسجألا اهعوضوم ةيعيبطلا و .مك وذ وه امأ و ،تاذلاب ةداملا نع دّرج مك وه امأ اهعوضوم ةيميلعلتلا نأ و.ةهجل هذه نم تاذلاب نأ و.ةكرح ةوق ال و ،ةدام عون اهدودح يف دخؤي ال و .مك وه امب مكلكل ضرعت لاوحأ اهيف هنع ثوحبملا (١٢ص، ءافشلل باتك نم تايهللا). دحل و ماوقلاب ةداملل ةقراقملا رومألا نع ثحبت ةيهلإلا

و :ديامرف يم نينچ ملع عوضوم نايب ماقم رد باسحلل هصالخ يادتبأ رد يئاهب خيش موحرم [12] م.الك هيف و ،يضايّرلا نم باسحلل دّعّ مّث نم و ،ليق امك ةداملا يف لصاحلل ددعلل اهعوضوم

نينچ (١٣-١٤ص) ءافش باتك قطنملا شخب رد انيس نبا يليصفت مالك لقن زا سپ زين اردصالم نم سيل كانه هنع ثحبلل ناك نإ و باسحلل ملعل عوضوم ددعلل نم تاي داملل ضراعلل نإ :ديامرف يم ص، ءافش تايهلل رب نيهلتمل اردص هقيلعت و حرش) مهولا يف دّرجتلا ثيح نم لب ، ضرورعلا ثيح (١١)

. دندرک فشک ار هسدنه لوصا هک دندوب یناسک نیتسخن، نهک نایرصم و نایلباب الامتحا [13] دادیور نیا. تفرگیم ارف لیس ار هناخدور فارطا یحاون و درکیم نایغط لین هناخدور لاس ره رصم رد و یریگهزادنا ار دوخ نیمز سک ره هرابود دشیم مزال و دربیم نیب زا ار کالما نایم یزرم میال ع مامت رد ار یکریت اهنآ. دندرک عادبا ار بانط و کریت اب اهنیمز یراذگت مالع شور نایرصم. دنک یدنبزرم اب کریت ود و دشیم بصل رگید ییاج رد یرگید کریت و دندرکیم ورف نیمز رد بسانم یاهطقن روصحم نیمز رگید کریت ود اب. دندشیم لصتم رگیدکی هب تخاسیم صخش م ار زرم هک یبانط (ایدپ یکی و تیاس). دشیم صخشیم یزاس نامتخاس ای تشک یارب یلحم و هدش

یسراف، زنده‌ل نم قتشم وه و، رفتحی شیخ اهعضاوم و، ینقلل یراجم ردقی یذلا؛ سُذْنَهْم [14] و (۱۲۰ ص؛ ۴ ج؛ نیعل باتک) برعل مالک نم یشیف یاز لادل دعب سیل هنأل، انیس یازل تریص: یأ زادنأ و اهلصأ یشراف یه و، زادنهل نم قتشم وه و، اَرافتحا وَّیْنُقِلْ یراجم رِّدْقِ یذلا: سندنهمل [مزادن = handāak: یولهپ زا دوخ، م، برعم] (مسا): سندنه (276 ص؛ 6 ج؛ عغلل بیذهت). عامل رِّدْقِ (دیمع گنهرف). دنکیم ثحب یریگه زادن و داعبا و لاکشا رابرد هک یملع (یضایر)

اَللّٰك اِهْنِي هَارِبًا نَّالَ مَرْكَفٍ يَفْهَمُ اقْتِسَا و هَلَقَعَ يَفْهَمُ اضْا اِهْبَحَاصٍ دِي فَتَ سِدْنَه لِاَنْ مَلْعَا و [15] دَعْبِي ف اِهْمَاطَتْنَا و اِهْبِي تَرْتَل اِهْتَسِي قَا لَخْدِي طَلْعَال دَاكِي اَل بِي تَرْتَل اَلَّيْلَ مَاطَتْنَا لَ اَنْ يَبْ اَبَوْتَكُم نَاك اَنْ اَوْمَعَز دَق و عِي هَمَلَا كَلْذِي لَعَلَّ قَع اِهْبَحَاصِلْ اَشْنِي و اِطْخَلْ نَع اِهْتَسِرَامِب رَكْفَلَا :نَوَلُوْقِي هَلَلَا مَهْمَحِر اِنْخَوِي ش نَاك و «اِنْ لَزْنَمَّ نَلْخْدِي اَلْفَ، اَسْدَنْهَمْ نَكِي مَلْ نَم» :نَوَطَا لَفَا بَاب اِلْ عِلْ نَم هِيَّ قْنِي و رَاذِقْ اَلْ هَنْم لَسْغِي يَدْلَا بَوْتَلَلْ نَوْبَا صِلَا عِبَا ثَمِب رَكْفَلَلْ سِدْنَه لَ مَلْعَ سِرَامَمْ» (٦٤٠:ص، ١ج، نَوْدَلْخَنْ بَاخِي رَات)، هَمَاطَتْنَا و هَبِي تَرْتَل نَم هِيْلَا اِنْ رَشَا اَمَلْ كَلْذَا مَّ اِنْ و «اِنْ رَاذِلَا و رَاضُوْا لَ

اننيثا بابوبا يلعل انتسب يف م . ق ٣٨٧ مع (نوطالفا) اهسسسا يتللا ةسردملا يه ايميداكالا [16] اسندنهم نكي مل نم :اهباب يلعل بتك و ،ةفسلفلا و تايضايرلا اهي ف سردف ،(سوميداك) مسمي و ةيزىلكنإلا و ةيسنرفلا و ةيسرللا طافلاألا ب يفسلفلا معملا) .انيلل لخدي الف (١١٣ :هحفص ١ ، دلج ،ةينئالا

ه.س.لج ۱۰۷ رد سدیلقا لوصا ریحت بات کی هثحابم [17]

قراهم :دیامرف یم نی چ یکرک ققحم دروم رد بصاونللا بئاصم رد یرتشیوش هللارون یضاق [18] ،هناش و لعیف حدقلا قُرطتی نأ نم رهشأ - ةسدنهلل و ةئیهلل امیس - ةیضایرلل مولعلل یف خیشللا عم - ریرحتلل باتک نم - سورعلا لکش یف هتثحابم و ، هئارقأ و ضقاونلل بحاص لاثمأ مالکب هتراهبم ،روکذملل میکحلل فارتعلا و ،یرفخلل دمحم نیدلل و ؤلملل سمش ریرحنلل ؤمّالعلل میکحلل ضقاون یلع درلا یف بصاونلل بئاصم) .روکذم سانلل ةنسلأ یف و ،روهشم ملعلل کلذ یف (ص،ضفاورلا ۲۰۹)

و زادرپ یم هبسانتم هعبرای هدعاق نایب هب لوهجم جارختسا قرط حرش ماقم رد ققحم موحرم [19] و، هیف عیبلا حص ام رادقم ناملعی دقعلا نیح یرتشملا و عئابل نام دحاو لک ناک ناف :یأ :دیوگ یم هبسانتملا هعبرألا و نیأطخلاک، قرطلا نم امریغ و ألباقملا و ربجل قیرطب ینثتسملا رادقم، دقعلا دعب کلذ جارختسا نم اهنکمت عیبلا هحصل یفکی ال و، فنصملا هرکزامک، عیبلا حص سدیلقأ نأ :هقیقحت و...، هبسانتملا دادعألا هعبرألاب و... (۱۲۰ص، نامه) نالطبلل هبجوملا هلاهجل و، عبارلا یلی یثلاثلا هبسنک ثلاثلا یلی لوألا هبسن ناک، تبسانت اذا هعبرألا نأ یلع نهرب دق اضیأ نهرب و یثلاثلا یلی یثلاثلا هبسنک مدقملا یلی مدقملا هبسننلا لعج :یأ، هبسننلا لادبإ وه نیمدقملا عومجم هبسن نوکتف، هبکرم تبسانت هلبصم تبسانت اذا هعبرألا ریdaqملا نأ یلع نیمدقملا یلی مدقملا هبسن ناک تسکع اذف، یثلاثلا یلی نییثلاثلا عومجم هبسنک مدقملا یلی عومجم سمخ ینثتسملا نوکیف، هانرکزام ققحم وه و، نییثلاثلا یلی یثلاثلا هبسنک ج، نامه): دننک یم هراشا هعبرا بسانت هدعاق هب زین هیصولا باتک رد ناشیا (۱۲۳ص، نامه). هعلسلا (۲۹۴ ص، ۱۰)

ثلاث ال باب ل، باس حل اصال خ باتک ه ه بسان تم ه ع بر ا ی ه د عاق دروم رد رتشی ب تاحی صوت ی ا ر ب
هصال خ ن تم ، هی ک د ف ت ی اس) دی ا م ر ف ه ع ج ا ر م ه بسان تم ل ه ع بر ا ل ا ب تال و ه ج م ل ا ج ا ر خ ت س ا ی ف
 (باس حل ا

۱۹۴ ص، ۱ ج، لماع لبع ءاملع ىف لمآلا لما [20]

ةموظنم هېف و ،ع ءمئألا و ص ىببنلا حدم ىف هرثكأ تيې فلأ نېرشرع براقى رعرش ناويد هل و [21]
و ص ىببنلا خيرات ىف ءموظنم و ،ءسندنهالا ىف ءموظنم و ،ءاكزلا ىف ءموظنم و ،ثىراوملا ىف
(۱۴۵ ص ؛ 1 ج ؛ لماع لبع ءاملع ىف لمآلا لما) ءمئألا

دىىامرف هءءارم هلاقم نىا ۳ هرامش تسوېپ هب باتك (word) هخسن هءلاطم يارب [22]

فطل زا ىلاخ نأ هب هءءارم هك ىسندنه ثحابم هب تسا ءاهقف تادانتسا زىن ۴ هرامش تسوېپ
دومن هءءارم هقف رد تاىضاي ر هحفص، هىكدف تىاس هب ناوتىم نآرب هوالع .تسىن

سدىلقأ وه هفلأ ىذلا نأل سدىلقأ رېرحت هل لاقى و:باسحلا و ءسندنهالا لوصأ رېرحت: ۱۳۷۸ [23]
نب جاجحلا ءىبرعلا ىلإ هللقنف اىنانوى باتكلا ناك و قحلا وه امك راجنلا ىروصللا ىنانوىلا
نمزى ىف اىناث هللقن و ىنوراهلا هل لىقف ،دىشرلا نوراه نمزى ىف الوأ ىفوكلا رطم نب فسوى
و 298 ءنس ىفوت ىذلا ىدابعل قاحسإ نب نىنح نب قاحسإ هللقن مئ ،ىنومأملا هل لىقف ،نومأملا
ناطلس هرح مئ ۲۸۸ ءنس ىفوت ملى ىنارحلا ءرق نب تبات هللصأ و ،260 ءنس نىنح هءلاو ىفوت
هل لىقف ۶۷۲ ءنس ىفوت ملى ىسوطلا نىسحلا نب دمحم نب دمحم نىدل رىصن هءاوخ نىققح ملى
تالاقملا ىف لاكشألا عومجم نأ هلوأ ىف ركذق و هانوع امك باسحلا و ءسندنهالا لوصأ رېرحت
لاكشأ ءرشرع ءدايز عم تبات و جاجحلا ىتخسن ىف لكش نوتس و ءىنامث و ءئامعبرأ ءرشرع سمخلا
ىلإ ءعيرذلا)هللحلى ملى و دأ هقبسى ملى امب هحرش و هلصف و هءعوى ررحف ،تبات هخسن ىف
(۳۸۱-۳۷۹ ص ؛ ۳ ج ؛ ءعيرذلا ىفناصت

ىتامدقم فىراعت هرابرد لوا هلاقم :تسا رارق نىدب سدىلقا لوصا رىرحت بللاطم ىدن بشخب [24]
هلاقم ،ىسندنه ربح و هءءاسم لىدبت هرابرد مود هلاقم ،هسندنه ىفراعت م لوصا و هءوضوم لوصا
هرابرد مراهچ هلاقم ،هناآ هب طوبرم ىاىاوز ىرىگ هزادنا و هءرتو ،ههراىاد هرابرد ىاىاضق لماش موس
هرابرد مچنپ هلاقم ،ىطىحم و ىطاحم مظتنم ىاهىعلض دنچ مىسرت هلمج زا ىسندنه ىاهمىسرت
ات مئفه ىاههلاقم ،هحطسم هسندنه رد بسانت هىرطن دربراك هرابرد مشش هلاقم ، بسانت هىرطن
دادعا و ىسندنه ىاهءعاصت ،لسلسم ىاهبسانت هلمج زا) دادعا ىتامدقم هىرطن هرابرد ىگلمج مهن
،قفاوئمان ىاهطخ هراپ تروص هب هئاآ مىسرت زا هءافتسا اب گنگ دادعا هرابرد مهء هلاقم ،(لوا
،ىقاحلا تالاقم ىنعى ،مهءزناب و مهءراهچ هلاقم ، ىىاضف هسندنه هرابرد مهءزىس ات مهءزى ىاههلاقم
ارهز ،سدىلقا لوصا رىرحت هلاقم). ىىاضف و هحطسم هسندنه هرابرد ىاهمئتم تروص هب
(۱۴۶-۱۴۵ ص، ۱۳۹۲ ناسبات و راهب، لوا هرامش، مود لاس، نارىا و مالىسا ىملع ئارىم هلمج، فحنروپ